

Liefde in tijden van internet

- zaterdag 14 februari 2009

Zodra we een nieuw lief hebben, googelen we hem of haar, op zoek naar verborgen geheimen. Is de relatie over, dan stalken we onze ex via Facebook of aanverwanten. Hoe schadelijk is het internet voor de liefde? Tekst Isa Van Dorsselaer Illustratie Rachel Agnew

Onlangs kreeg Rika Ponnet van het relatiebemiddelingsbureau Duet een scherpe mail van een klant, aan wie ze de naam van een mogelijke partner had doorgegeven. 'De vrouw somde twee voorwaarden op waaraan haar volgende partner moest beantwoorden', vertelt ze, nog altijd wat verbouwereerd. 'Hij mocht niet aan politiek doen en geen gerechtelijk verleden hebben.'

Stomverbaasd deed Ponnet wat de vrouw blijkbaar ook meteen had gedaan: de naam van de man intikken op Google. Zo had de klant ontdekt dat haar geliefde in spe actief was geweest in de plaatselijke politiek en dat hij een kindermoordenaar was, die samen met zijn toenmalige vriendin een baby door het toilet had gespoeld.

'De man wiens naam ik had doorgegeven, had een andere leeftijd, een ander beroep en kwam uit een andere regio', vertelt Ponnet. 'Ik belde mijn cliënte om haar uit te leggen dat het niet om dezelfde man ging, maar om een naamgenoot. Maar ze weigerde. Klanten die al langer op het internet zitten, verliezen hun gevoel voor nuance. Ze stoppen mensen meteen in hokjes. Het internet doodt spontaniteit.'

BORDKARTONNEN LIEFDE

De anekdote doet nare vermoedens rijzen wat betreft de invloed van het internet en sociale-netwerksites als Facebook, MySpace en Netlog op intieme relaties. Doemprofeten, die in deze vooral jongeren in het vizier hebben, waarschuwen dat het liefdesleven een woestenij dreigt te worden, bevolkt door emotioneel gehandicapte narcisten die niet meer in staat zijn om in de echte wereld een relatie te hebben.

Terwijl jongeren vroeger urenlang kauwden op hun gevoelens en felgekleurde potloden vooraleer dure eden te zweren op hartjesbriefpapier, schrijven ze nu alleen nog slecht gespelde, banale posts op een virtuele muur. Terwijl jongeren vroeger telefoneerden of afspraken, verschuilen ze zich nu liever achter MSN of Facebook om hun grote liefde te koesteren achter de veiligheid van hun computerscherm.

Verandert het internet echt de manier waarop geliefden met elkaar omgaan? Ja, zegt sociologe CJ Pascoe, die bij het Digital Youth Project van de universiteit van Berkeley onderzoek deed naar de impact van het internet op tienerliefdes. 'Maar de interactie is niet geheel opgetrokken uit bordkarton, zoals volwassenen beweren. Tieners creëren complexe emotionele en sociale werelden, zowel in hun privéleven als in het openbaar, online en offline.'

Op sociale-netwerksites als Facebook en MySpace prikken ze foto's van hun uitjes, laten ze commentaren achter op elkaars prikbord of sturen ze elkaar virtuele geschenkjes. 'Online werken ze hard aan hun relatie. Het is een andere manier om te tonen dat ze elkaar graag zien. Ze wisselen digitale blijken van affectie uit, zoals ze vroeger armbandjes gaven of truitjes uitwisselden.' Andere rituelen, zelfde betekenis.

FRIEMELEN OP HET WEB

Maar waarom zo publiekelijk? Tieners en vroege twintigers hebben nu eenmaal een ander idee van privacy. Ze gooien met het grootste gemak hun hele leven op het internet, dus waarom niet hun relatie? Het kan immers ook een manier zijn om hun territorium af te bakenen voor kapers op de kust.

'Het is zoals in het echte leven', zegt Tine (25). 'Iedereen kent wel zo'n koppel dat op café niet van elkaar kan afblijven. Het equivalent daarvan zijn de koppels die op Facebook de hele dag liefdesberichtjes plaatsen die iedereen kan lezen.'

'Facebook is gewoon een leuke manier om positieve dingen te delen', vindt seksuologe en relatietherapeute Mieke Mievis. 'Je kunt snel je hele vriendenkring laten weten dat je verliefd bent. Je vrienden kunnen checken hoe je nieuwe geliefde eruitziet. Een nieuwe relatie wordt op die manier sneller bekrachtigd tegenover de buitenwereld en dat maakt ze sterker. De ene heeft die bevestiging meer nodig dan de andere.'

Voor sommigen is een relatie zelfs niet officieel zolang ze niet op Facebook staat. In je profiel kun je aangeven of je single bent dan wel in een relatie zit, of je verloofd dan wel getrouwd bent. Of dat je relatie 'ingewikkeld' of *complicated* is. Tieners en jongvolwassenen zijn soms nog zo onzeker dat ze de waarde van hun relatie afmeten aan het feit of hun lief zijn of haar Facebook-relatiestatus heeft aangepast. Terwijl de duts misschien gewoon niet weet hoe dat moet.

Op Facebook lopen trouwens verscheidene petitie's die er bij de Facebook-makers op aandringen meer opties toe te laten voor de relatiestatus. Zoals het charmante 'X zoekt een manier om het uit te maken met Y'. Of: 'X is wanhopig en heeft daarom genoeg genomen met Y', 'zou het met Y doen in de bezemkast', 'is geobsedeerd door Y' of het eerlijke 'mag niet aangeraakt worden wegens een recente infectie door Y'.

FACE TO FACE(BOOK)

Toch worden sommigen wat ongemakkelijk van het gemene trekje dat het internet in het algemeen, en Facebook in het bijzonder, soms naar boven brengt. 'Het is een medium dat impulsiviteit aanmoedigt', zegt Mievis. 'Als je vroeger boos was op je lief, schreef je een brief. Maar tussen het schrijven ervan en het moment waarop hij op de bus ging, kon je afkoelen en je bedenken. Een reactie via e-mail of een sociale-netwerksite gebeurt meestal onmiddellijk. Een halfuur later kun je je bedenken, maar dan is het te laat. En bovendien heeft iedereen het dan al gezien.'

'Het gaat er directer toe, en dat is zeker niet slecht', zegt Rika Ponnet van Duet. 'Maar soms wordt het ronduit grof. Onder het mom van eerlijkheid kwetsen mensen anderen en ze lijken dat niet eens te beseffen. Van achter hun computer durven ze veel meer te zeggen.'

Volgens Himanshu Tyagi, een psychiater van de West Londen Mental Health Trust, dreigt er een generatie aan te komen die geen relatie kan volhouden omdat ze te weinig beslagen is in het lezen van lichaamstaal, stem en gelaatsuitdrukkingen. 'Als je dat niet kunt oppikken, is jouw perceptie van wat er gebeurt heel anders', zei hij in *The Daily Telegraph*. Jongeren, waarschuwt hij, verliezen stilaan de intimiteit en de kwetsbaarheid die samengaan met een relatie.

Mieke Mievis is niet zo alarmistisch. 'Het is een misverstand dat jongeren enkel nog virtueel leven. Netwerksites zijn gewoon een aanvulling op hun face-to-facerelatie, geen vervanging ervan. Het internet vergroot het gedrag uit dat mensen vertonen in hun echte relaties, maar het verandert het niet fundamenteel. Zeker voor tieners is het internet een interessante leerschool, een plek waar ze

zich bewust leren worden van de impact van hun gedrag en waar ze op hun bek kunnen gaan.'

IEDEREEN POLITIE

Zeker de kleine kantjes worden uitvergroot, zoals jaloezie en wantrouwen. Het begint onschuldig - je nieuwste *squeeze* googelen is bijvoorbeeld standaard geworden. 'Je leert iemand niet meer rustig kennen zoals vroeger', vindt Tine. 'Als je nu een leuke man ontmoet, check je zijn profiel op Facebook en dan weet je meteen wat hij vorig weekend gedaan heeft, wie zijn vrienden zijn, welke interesses hij heeft. Je komt alles te weten over zijn studies, zijn reizen. Hij is een open boek en dat is spijtig.'

Het kan ook minder onschuldig: je kunt het internet gebruiken om het doen en laten van je partner te controleren. En dat is blijkbaar zo courant dat het kind een naam heeft: *facestalking*. Virgin Media enquêteerde vorig jaar duizend mannen en vrouwen, en 28 procent van de vrouwen gaf toe dat ze via het internet hun partner bespioneerden. Bij mannen was dat 16 procent. Vooral jongeren onder de 35 bezweken aan paranoia: 64 procent van hen gaf toe dat ze al hadden geneusd in de onlinecommunicatie van hun partner.

Zo 'leenden' ze het paswoord van hun lief om in te loggen en te controleren of hij of zij geen geheime afspraakjes had, nog contact had met zijn of haar exen en welke aantrekkelijke vrouwen of mannen ze tot hun vrienden rekenden. Sommigen gaven toe dat ze vriendschapsverzoeken van leden van het andere geslacht hadden gewist nog voor hun partner ze had gezien.

'Je kunt Facebook gebruiken om je lief in het oog te houden, zoals je vroeger misschien polste bij de vrienden van je partner', zegt Mieke Mievis. 'Ik geloof niet dat dat voor meer jaloezie zorgt. Integendeel, het kan gesprekken tussen koppels opentrekken omdat je je partner aanspreekt over wat je gezien hebt. Het kan jaloerse types wel versterken in hun gedrag, maar het creëert geen jaloezie.'

Rika Ponnet is daar niet zo zeker van. 'Het lijkt wel of iedereen zich gaat gedragen als een politie-inspecteur. Het internet stimuleert net die neiging tot controle en ongezonde nieuwsgierigheid, die wij allemaal hebben', zegt ze.

HOOGTEPUNTEN ZONDER EX

Netwerksites en Google maken het ook gemakkelijker om na de breuk je ex discreet te stalken en op de hoogte te blijven van zijn of haar leven. 'Ik neem soms wel eens een kijkje op de pagina's van mijn ex-liefjes', geeft Tine toe. 'Wie op hun berichtenmuur geschreven heeft, met wie ze contact hebben. Het is gemakkelijk en de ander hoeft het nooit te weten.'

Of dat een goeie zaak is, is volgens relatie-experts maar de vraag. Zij raden aan om na een relatiebreuk een tijdje geen contact te hebben en afstand van elkaar te nemen. De hoogtepunten uit het leven dat je ex zonder jou leidt op de voet volgen, doet daar geen goed aan.

Die hoogte- en dieptepunten kenden vroeger alleen de intimi. Nu hangt het er nog altijd van af hoeveel je prijsgeeft op het net, maar vaak zie je hoe honderden 'vrienden' op de eerste rij zitten om te volgen wat er gebeurt in een relatie - van mensen uit de schooltijd tot nagenoeg vreemden die ze achteloos in hun virtuele clubje verwelkomd hebben. Zodra de status weer op 'single' staat, worden ex-geliefden op Facebook overspoeld door mailtjes van mensen die ze van haar noch pluim kennen, om te vragen of alles goed is en wat er precies is misgegaan.

Soms moet een gedumpte geliefde met lede ogen aanzien hoe zijn of haar ex het ene *I will survive* - berichtje na het andere op het net slingert, het nieuwe singlebestaan vierend alsof de relatie een

grote hel was. 'Je wilt soms niet op Facebook toegeven dat je lijdt onder de breuk, want je weet nooit wie meekijkt', zegt Tine. 'Zoals je ook hoopt dat je je ex voor het eerst weer tegen het lijf loopt op een dag dat je er goed uitziet en dat je aan de arm van een nieuwe, knappe vlam hangt. Alles wat op netwerksites gebeurt, heeft zijn equivalent in het echte leven.'

KLIK, GEDUMPT

Het einde van een relatie gaat gepaard met een grondige schoonmaakbeurt, zowel in het echt als virtueel. Foto's van het verliefde paar worden van de site gehaald, commentaren worden gewist, virtuele geschenkjes gaan de prullenmand in. Soms laten exen nieuwe, giftige commentaren achter op elkaars pagina's.

En de status gaat dus weer op 'single', het symptoom van de onherroepelijke breuk. Maar dat moet gebeuren volgens de regels van de etiquette. Een relatie beëindigen door gewoon je relatiestatus aan te passen, is not done. Je dumpst geen geliefde met één muisklik.

Je status veranderen blijkt trouwens niet zonder gevaar als je ex van het ontvlambare type is. In oktober vorig jaar werd in Groot-Brittannië een man veroordeeld tot levenslang nadat hij zijn vrouw had doodgestoken met een keukenmes. Nadat zij er na vijftien jaar huwelijk was uitgestapt, had ze zich ook op Facebook 'single' genoemd. Hij had zich vernederd gevoeld, zei hij. Nog over het Kanaal stak een timmerman zijn vrouw vorig jaar zo hard met een mes dat haar ribben braken, waarna hij ook haar lever en hoofdslagader toetakelde. Ook zij had haar Facebook-status op 'single' gezet nadat ze weer bij haar ouders was ingetrokken.

SOA-SCHANDPAAL

Het internet blijkt een goudmijn voor wraakzuchtige exen. Op tientallen sites en blogs kunnen gedupeerde geliefden hun duivels uitbannen. Sommige sites zijn bedoeld als therapie, als een plek waar je anoniem je hart kunt uitstorten. Op andere sites wordt met niets minder dan karaktermoord genoeg genomen.

Op de website van *Get revenge on your ex* kunnen troostelozen hun ex beledigende anonieme sms'jes of degoutante geschenken laten sturen, zoals hondenpoep of een gebruikte tampon. Of je kunt er het telefoonnummer van je ex laten opnemen in seksadvertenties. Dat deed ook Nick James, die de site oprichtte nadat hij naar eigen zeggen door zijn vrouw bedrogen was.

Elders wordt vooral verbaal teruggeslagen. Op de site van *Don't date him, girl* waarschuwen vrouwen hun seksegenoten voor griezels. Met naam en vaak ook met foto worden hun exploten uitgebreid beschreven. Deze maand staat een zekere Lonnie bedenkelijk te blinken. 'Haat vrouwen, zijn complimenten worden al snel denigrerend', luidt het commentaar. 'Hij is een meesterlijke leugenaar met een hoge eigendunk, die bewijzen verzamelt van zijn veroveringen. Gebruik zeker een condoom, hij heeft minstens twee soa's.'

Legio zijn ook de verhalen van (vooral) mannen, die na een relatiebreuk de foto's van pikante avondjes met hun vrouw op het internet zetten, en vrienden, collega's en burens een beleefd mailtje sturen met de juiste link. Vorige maand nog veroordeelde een Brusselse rechtbank een 30-jarige man tot drie jaar cel omdat hij naaktfoto's van zijn ex op het net had gegooid. De foto's waren genomen tijdens hun vrijpartijen. Nadat zij hem de bons had gegeven, opende hij een website met de foto's en verwittigde daarna iedereen via een chatsite.

Wie zich daarmee wil inlaten, weze gewaarschuwd. De virtuele sporen van een stukgelopen relatie blijven zichtbaar, lang nadat de bitterheid verdwenen is.

www.getrevengeonyourex.com

www.dontdatehimgirl.com